

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY - JUNAGADH

FACULTY OF ARTS SANSKRIT (SYLLABUS)

Sem-V and VI

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM B.A. SEM-5 (SEMESTER SYSTEM)

EFFECTIVE FROM JUNE-2020

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY - JUNAGADH
FACULTY OF ARTS (SANSKRIT) SYLLABUS
B.A. (CBCS) SEMESTER-5

B.A. SEM-5											
Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Sem ester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Course Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
1	U.G.	05	Core	Laghusiddhant Kaumudi (लघुसिद्धांत कीमुटी)	11	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
2	U.G.	05	Core	Introduction of Linguistics-1 (भाषा विज्ञाननी भूमिका-१)	12	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
3	U.G.	05	Core	Smruti Shahitya (मनुस्मृति अध्याय-३)	13	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
4	U.G.	05	Core	Philosophy-1 (श्रीमद्भगवद् गीता अध्याय-१ थी ए)	14	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
5	U.G.	05	Core	Sanskrit Language and Literature-1 (भाषाकृत-शुकनाशोपदेश (कादम्बरी) संस्कृत निबंध, संस्कृत पत्रलेखन)	15	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
6	U.G.	05	Core	Sanskrit Essay in Gujarati (साहित्यिक निबंधी, गुजरातीमां)	16(A) वैकल्पिक पेपर	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
अथवा											
7	U.G.	05	Core	Itihas Purana (विष्णुपुराण-अंश-१ अने २)	16(B) वैकल्पिक पेपर	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : **B.A. SANSKRIT SEM-5**
Course (Paper) Name & Number : **CORE PAPER-11 (Laghusiddhant Kaumudi)**
External Time Duration : **2.30 Hours**

B.A. (Sanskrit) Sem-5, Paper-11 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
1	U.G.	05	Core	Laghusiddhant Kaumudi (लघुसिद्धान्त कौमुदी)	11	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (o) पाणिनीयना व्याकरणाय अयगत थाय.
- (o) संज्ञा, विलक्ति अने संधिथी परिचित थाय.
- (o) व्यपहारमां संस्कृत वाग् व्यपहार करता शीजे.
- (o) स्पर्धात्मक परीक्षानुं कौशल्य केणवे.
- (o) नेट/स्लेटनी परीक्षा अंगे विद्यार्थीओ सज्जता केणवे.

❖ COURSE CONTENTS :

	लघुसिद्धान्त कौमुदी
Unit-1	लघुसिद्धान्त कौमुदी (संज्ञा प्रकरण : सूत्र-१ थी १४)
Unit-2	लघुसिद्धान्त कौमुदी (अच् - संधि प्रकरण : सूत्र-१५ थी ४०)
Unit-3	लघुसिद्धान्त कौमुदी (विलक्तयर्थ प्रकरण : सूत्र-४१ थी ५१)
Unit-4	लघुसिद्धान्त कौमुदी (अच् - संधि प्रकरण : सूत्र-८९ थी ९०५)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (o) लघुसिद्धान्त कौमुदी, लेखक-परदराज, सं. डॉ. अनिल द्विवेदी, वेद प्रेस, जमनगर-२००३.
- (o) सिद्धान्त कौमुदी (तत्त्वबोधिनी सहिता) सं. वासुदेव शर्मा, मुंबई-१९२९
- (o) वैयाकरण, सिद्धान्त कौमुदी, सं. महादेव दामोदर शाठे, पूणे-१९५८
- (o) पाणिनीय व्याकरण परंपरामां कारकमीमांसा, कमलेश चोक्सी, अमदावाद-२००१.
- (o) पाणिनीय व्याकरण विमर्श, डॉ. वसंतकुमार लड्डे, सरस्वती प्रकाशन, अमदावाद-१९९४.
- (o) सिद्धान्त कौमुदी, भट्टोजीदीक्षित, गिरिधर शर्मा, चतुर्वेदी, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली-२०१०.
- (o) पाणिनीय व्याकरण का अनुशीलन, रामशंकर भट्टाचार्य, वाराणसी--१९६६
- (o) व्याकरण शास्त्र का इतिहास, युधिष्ठिर मीमांसक, सोनीपत-हरियाणा

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Explain Clearly Sutras : Two Out of Four : (Unit-1)	14
2	Explain Clearly Sutras : Two Out of Four : (Unit-2,3,4)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3 : विलक्ति समजापो.)	14
4(A)	संधि जोडो : (Unit-2 & 3) (Seven Out of Ten)	07
4(B)	संधि छोडो : (Unit-2 & 3) (Seven Out of Ten)	07
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : **B.A. SANSKRIT SEM-5**
Course (Paper) Name & Number : **CORE PAPER-12 (Introduction of Linguistics-1)**
External Time Duration : **2.30 Hours**
ભાષાવિજ્ઞાનની ભૂમિકા-૧

B.A. (Sanskrit) Sem-5, Paper-12 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
2	U.G.	05	Core	Introduction of Linguistics-1 (ભાષા વિજ્ઞાનની ભૂમિકા-૧)	12	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (o) ભાષાવિજ્ઞાનથી માહિતગાર થાય.
- (o) ભાષાની પરિભાષા, લક્ષણો, વિશેષતા, અંગો અને પદ્ધતિઓથી અવગત થાય.
- (o) સંસ્કૃત ભાષાની ઉત્પત્તિ વિશે જાણે.
- (o) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (o) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	ભાષા વિજ્ઞાનની ભૂમિકા-૧
Unit-1	ભાષાની વ્યાખ્યા, લક્ષણો, વિશેષતાઓ : અંગો અને પદ્ધતિઓ
Unit-2	ભાષાનાં વિવિધ વર્ગીકરણો, ભારોપીય પરિવાર
Unit-3	ભારત - ઈરાની શાખા અને શતમ્ અને કેન્દુમ વર્ગ
Unit-4	સંસ્કૃત ભાષાની ઉત્પત્તિ, વૈદિક સંસ્કૃત - વૈદિક સંસ્કૃત અને અવેસ્તા

❖ REFERENCE BOOKS :

- (o) ભાષા વિજ્ઞાન, ડૉ. મંગલદેવ શાસ્ત્રી.
- (o) તુલનાત્મક ભાષા વિજ્ઞાન, ગુણોનો અનુ. ભોલાશંકર તિવારી.
- (o) ભાષા વિજ્ઞાનની ભૂમિકા, દેવેન્દ્રનાથ શર્મા.
- (o) સામાન્ય ભાષાવિજ્ઞાન, બાબુરામ સક્સેના, પ્રયાગ-૧૯૫૬
- (o) ભાષાશાસ્ત્ર કી રુપરેખા, ડૉ. ઉદયનારાયણ તિવારી, ભારતી ભણ્ડાર, ઇલાહાબાદ
- (o) સંસ્કૃત કા ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયન, ડૉ. ભોલાશંકર વ્યાસ
- (o) તુલનાત્મક ભાષા વિજ્ઞાન, અનુ. ડૉ. ભોલેનાથ તિવારી, મોતીલાલ બનારસીદાસ-૧૯૬૩
- (o) ભાષા વિજ્ઞાન એવં ભાષા શાસ્ત્ર, ડૉ. કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યા પ્રકાશન, વારાણસી
- (o) ભાષા વિજ્ઞાન, ડૉ. કે. બી. વ્યાસ

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-5
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-13 (Smruti Shahitya)
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-5, Paper-13 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
3	U.G.	05	Core	Smruti Shahitya (मनुस्मृति अध्याय-3)	13	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (o) ભારતીય સ્મૃતિશાસ્ત્રના ઇતિહાસથી વાકેફ થાય.
- (o) સ્મૃતિ અને શ્રુતિ વચ્ચે રહેલ ભેદ સમજે.
- (o) મનુસ્મૃતિમાં વર્ણિત ગૃહસ્થ ધર્મ, વિવાહના લક્ષણ, શ્રાદ્ધવિધિથી પરિચિત થાય.
- (o) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (o) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	મનુસ્મૃતિ અધ્યાય-૩
Unit-1	સ્મૃતિ સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, મુખ્ય સ્મૃતિગ્રંથોનો પરિચય
Unit-2	ગૃહસ્થના ધર્મ, વિવાહનાં લક્ષણ, પંચમહાયજ્ઞ, શ્રાદ્ધવિધિ
Unit-3	મનુસ્મૃતિ : અધ્યાય-૩ (શ્લોક-૧ થી ૧૫૦)
Unit-4	મનુસ્મૃતિ : અધ્યાય-૩ (શ્લોક-૧૫૧ થી ૨૮૬)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (o) મનુસ્મૃતિ : (સરળ ગુજરાતી ભાષાંતર સહિત) અનુ. ગિરિજાશંકર મયાશંકર, સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય, મુંબઈ-૨૦૦૧.
- (o) મનુસ્મૃતિ (કુલ્લુક ટીકા સહિત)
- (o) મનુસ્મૃતિ (મેઘાતિથિ ભાષ્ય સહિત)
- (o) Hindu Polity, K. P. Jayaswal, Banglore.
- (o) શુકનીતિમાં રાજનૈતિ વિચારધારા, ડૉ. એલ. એમ. પાનસેરીયા, પ્ર. સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ-૨૦૧૧.
- (o) આધુનિક સંદર્ભ મેં પ્રમુખ સ્મૃતિયોં મેં પ્રતિપાદિત ધર્મ ઔર ઢર્શન કા ઇતિહાસિક અધ્યયન, ડૉ. રવિન્દ્રનાથ મિશ્ર, કાલા પ્રકાશન, વારાણસી-૨૦૦૮
- (o) ધર્મશાસ્ત્રનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ, ડૉ. હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૦૫.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Translation with Explanation : Two Out of Four : (Unit-3 & 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Unit)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : **B.A. SANSKRIT SEM-5**
Course (Paper) Name & Number : **CORE PAPER-14 (Philosophy-1)**
દર્શનશાસ્ત્ર-૧, (શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા : અધ્યાય-૧ થી ૯)
External Time Duration : **2.30 Hours**

B.A. (Sanskrit) Sem-5, Paper-14 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
4	U.G.	05	Core	Philosophy-1 (શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા અધ્યાય-૧ થી ૯)	14	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (o) શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતાના આધારે વિદ્યાર્થીઓ શુભ શુભવાની કળા શીખે.
- (o) ભારતીય ષડ્દર્શનો વિશે જાણકારી મેળવે.
- (o) ભારતીય સંસ્કૃતિના ભવ્ય વારસાથી અવગત થાય.
- (o) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (o) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

Philosophy-1 (શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા અધ્યાય-૧ થી ૯)	
Unit-1	ભારતીય ષડ્દર્શનો
Unit-2	શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા (અધ્યાય : ૧ થી ૩)
Unit-3	શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા (અધ્યાય : ૪ થી ૬)
Unit-4	શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા (અધ્યાય : ૭ થી ૯)
નોંધ : ભાષાંતર સાથે સમજૂતિ : અધ્યાય-૧ થી ૬ માંથી અપેક્ષિત છે. શ્લોકપૂર્તિ : અધ્યાય-૨, શ્લોક-૫૫ થી ૭૨ માંથી	

❖ REFERENCE BOOKS :

- (o) શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા (શાંકરભાષ્ય સહિત)
- (o) ગીતા રહસ્ય, લોકમાન્ય તિલક
- (o) શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા એક નૂતન અભિગમ, પ્રવિણ પ્રકાશન, રાજકોટ-૨૦૦૫
- (o) શાંકરવેદાંત અને સાંખ્ય સિદ્ધાંત (બ્રહ્મસૂત્રના સંદર્ભમાં) ડૉ. અર્યના ત્રિવેદી, વૃક પબ્લિકેશન, વલ્લભવિદ્યાનગર
- (o) સંસ્કૃત મૂલક ભારતીય દર્શનના સિદ્ધાંતો, પ્ર. અર્યના ત્રિવેદી, વૃક પબ્લિકેશન વલ્લભવિદ્યાનગર
- (o) The Bhagavad Gita, S. Radhak V. Shanani
- (o) ભગવદ્ગીતા (તેના મુળ સ્વરૂપે) ભક્તિવેદાંત સ્વામી, મુંબઈ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation necessary with explanatory notes : Two Out of Four : (Unit-2 & 3) (નોંધ : ગીતાના અધ્યાય-૧ થી ૬ માંથી ભાષાંતર પુછવું.)	08
1(B)	Fill up any Two of the following verses. (શ્લોકપૂર્તિ : અધ્યાય-૨ : શ્લોક-૫૫ થી ૭૨)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2,3,4)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2,3,4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : **B.A. SANSKRIT SEM-5**
Course (Paper) Name & Number : **CORE PAPER-15**
(Sanskrit Language and Literature-1)
(भाषाकृत-शुक्रनाशोपदेश (कादम्बरी) संस्कृत निबंध, संस्कृत पत्रलेखन)
External Time Duration : **2.30 Hours**

B.A. (Sanskrit) Sem-5, Paper-15 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
5	U.G.	05	Core	Sanskrit Language and Literature-1 (भाषाकृत-शुक्रनाशोपदेश (कादम्बरी) संस्कृत निबंध, संस्कृत पत्रलेखन)	15	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ **COURSE OBJECTIVES :**

- (०) संस्कृत गद्य कवि भाषाणां ज्ञानं तेमज् इत्त्वथी अपगतं थाय.
- (०) शुक्रनासे आपेल उपदेश ज्ञानमां उतारे.
- (०) संस्कृतमां पत्र तेमज् निबंध लेखनं कौशल्ये केणवे.
- (०) स्पर्धात्मक परीक्षानुं कौशल्ये केणवे.
- (०) नेट/स्लेटनी परीक्षा अंगे विद्यार्थीओ सज्जता केणवे.

❖ **COURSE CONTENTS :**

(भाषाकृत-शुक्रनाशोपदेश (कादम्बरी) संस्कृत निबंध, संस्कृत पत्रलेखन)	
Unit-1	भाषाकृत - कादम्बरी - शुक्रनाशोपदेश
Unit-2	भाषाकृत - कादम्बरी - शुक्रनाशोपदेश
Unit-3	संस्कृत पत्र लेखन / संस्कृत छंद (१) उपजाति (२) द्रुतविलम्बित (३) वसंततिलका (४) मालिनी
Unit-4	संस्कृत निबंध : (१) विद्याधनं सर्वधनं प्रधानम (२) सत्यान्नास्ति परोधर्मः (३) धनं महिमा (४) जननी जन्मभूमिश्च (५) गीता सुगीता कर्तव्या (६) परोपकार

❖ **REFERENCE BOOKS :**

- (१) कादम्बरी - शुक्रनाशोपदेश, सुबोधिनी संस्कृत (हिन्दी व्याख्या), रामपालशास्त्री, चौखम्बा, वाराणसी-१९७८
- (२) कादम्बरी - शुक्रनाशोपदेश, रमाकान्त-, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी-१९९६
- (३) कादम्बरी - शुक्रनाशोपदेश, श्रीमती सुरेश नारग, भारतीय विद्या प्रकाशन, दिल्ली-१९९०
- (४) महाकविबाणकृत कादम्बर्या - शुक्रनाशोपदेश, प्रा. सुरेश दवे, सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाद-२००४
- (५) संस्कृत निबन्धरत्नाकर, डॉ. शिवप्रसाद भारद्वाज, दिल्ली-१९७७
- (६) संस्कृत निबन्ध व्याकरण एवं अनुवाद पं. चण्डिप्रसाद, जयपुर
- (७) संस्कृत वाङ्मयनो इतिहास, सी. एल. शास्त्री.

❖ **FORMAT OF QUESTION PAPER :**

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation with Explanation : Two Out of Four : (Unit-1 & 2)	08
1(B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Unit-1 & 2)	06
2	Letter : Writing in Sanskrit : One Out of Two (Unit-3)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1 & 2)	14
4	Essay Writing in Sanskrit : One Out of Four (Unit-4)	14
5	Chhand (छंद) Definition : Two Out of Four (Unit-3)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-5
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-16(A)
 (Sanskrit Essay in Gujarati)
સાહિત્યિક નિબંધો (ગુજરાતીમાં)
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-5, Paper-16(A)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
6	U.G.	05	Core	Sanskrit Essay in Gujarati સાહિત્યિક નિબંધો (ગુજરાતીમાં)	16(A) વૈકલ્પિક પેપર	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ **COURSE OBJECTIVES :**

- (૧) સાહિત્યિક નિબંધો દ્વારા ભારતીય સંસ્કૃતિના ભવ્ય વારસાથી માહિતગાર થાય.
- (૨) સંસ્કૃત સર્જકોના જીવન તેમજ તેમના કવૃત્વથી પરિચિત થાય.
- (૩) નિબંધ લખવાની કળા કેળવે.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ **COURSE CONTENTS :**

Sanskrit Essay in Gujarati - સાહિત્યિક નિબંધો (ગુજરાતીમાં)	
Unit-1	(૧) રામાયણકાલીન સંસ્કૃતિ (૨) મહાભારતકાલીન સંસ્કૃતિ (૩) ઋગ્વેદકાલીન સંસ્કૃતિ (૪) ઋગ્વેદકાલીન શિક્ષણ વ્યવસ્થા (૫) શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતામાં જીવનદર્શન (૬) મહાભારતકાલીન રાજનીતિ.
Unit-2	(૭) ભવભૂતિના ઉત્તરારામચરિતમાં કરુણારસ (૮) બાળોચ્છિષ્ટ જગતસર્વમ્ (૯) મહાકવિ કાલિદાસ (૧૦) ભાસનાટકચક્ર
Unit-3	(૧૧) પંચ મહાકાવ્યનું સ્વરૂપ અને પંચમહાકાવ્યો (૧૨) ઉપનિષદનું તત્ત્વજ્ઞાન (૧૩) સ્મૃતિશાસ્ત્રમાં સમાજ વ્યવસ્થા (૧૪) મુખ્ય ઉપનિષદોનો પરિચય
Unit-4	(૧૫) અલંકારશાસ્ત્રના સંપ્રદાયો (૧૬) આદિશંકરાચાર્ય (૧૭) ભારતીય ષડ્દર્શનો (૧૮) ભારતીય દર્શનમાં સાંખ્યદર્શનનું યોગદાન (૧૯) વેદાંગો (૨૦) આધુનિક સંસ્કૃત નાટ્યકારો

❖ **REFERENCE BOOKS :**

- (૧) સંસ્કૃત નિબંધ મંજૂષા, ડૉ. ગૌતમ પટેલ, જમનાદાસ કંપની, અમદાવાદ-૧૯૭૮
- (૨) કાવ્યાલંકાર અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ. આર. એન. કાથડ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૦
- (૩) સંસ્કૃત નિબંધ રત્નાકર, ડૉ. શિવપ્રસાદ ભારદ્વાજ, અશોક પ્રકાશન, દિલ્લી-૧૯૭૧
- (૪) સંસ્કૃત મૂલક ભારતીય દર્શનના સિદ્ધાંતો, ડૉ. અર્ચના ત્રિવેદી, વક્ર પબ્લિકેશન, વલ્લભવિદ્યાનગર
- (૫) ભારતીય સાહિત્ય વિચાર મંજૂષા, ખંડ-૧/૨, ડૉ. રમેશ બેટાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ-૧૯૭૫
- (૬) વૈદિક સાહિત્યમાં નીતિચિંતન : ડૉ. એલ. એમ. પાનસેરીયા, સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી, અમદાવાદ-૨૦.

❖ **FORMAT OF QUESTION PAPER :**

Question	Type of Question	Marks
1	Essay Writing in Gujarati : One Out of Two : (All Units)	14
2	Essay Writing in Gujarati : One Out of Two : (All Units)	14
3	Essay Writing in Gujarati : One Out of Two : (All Units)	14
4	Essay Writing in Gujarati : One Out of Two : (All Units)	14
5	Essay Writing in Gujarati : One Out of Two : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-5
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-16(B) (Itihas Purana)
 (ઇતિહાસ પુરાણ) વિષ્ણુપુરાણ અંશ-૧ અને ૨
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-5, Paper-16(B) (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course Paper Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
7	U.G.	05	Core	Itihas Purana (વિષ્ણુપુરાણ-અંશ-૧ અને ૨)	16(B) વેકલ્પિક પેપર	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) ભારતીય સંસ્કૃત સાહિત્યના ઇતિહાસ - પુરાણના ભવ્ય વારસાથી પરિચિત થાય.
- (૨) પુરાણની પરિભાષા, પંચલક્ષણ અને પુરાણોથી પરિચિત થાય.
- (૩) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૪) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

Itihas Purana (વિષ્ણુપુરાણ-અંશ-૧ અને ૨)	
Unit-1	પુરાણની વ્યાખ્યા, ઉદ્ભવ અને વિકાસ, પંચલક્ષણ, ૧૮-પુરાણ તથા ઉપપુરાણોનો સંક્ષિપ્ત પરિચય.
Unit-2	વિષ્ણુપુરાણ-અંશ-૧, અધ્યાય-૧ થી ૧૧ (ભાષાંતર માટે અપેક્ષિત છે.)
Unit-3	વિષ્ણુપુરાણ-અંશ-૧, અધ્યાય-૧૨ થી ૨૨ (ભાષાંતર માટે અપેક્ષિત છે.)
Unit-4	વિષ્ણુપુરાણ-અંશ-૨, અધ્યાય-૧ થી ૧૬
નોંધ : ભાષાંતર વિષ્ણુપુરાણ અંશ-૧ માંથી પુછવું.	

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) પુરાણ પરિચય, ડૉ. એમ. કે. મોલિયા, સૌરાષ્ટ્ર યુનિ. રાજકોટ-૨૦૦૬.
- (૨) પુરાણ વિમર્શ, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારાણસી-૧૯૮૭
- (૩) વિષ્ણુપુરાણમ્, અનું. મુનિલાલ ગુપ્તા, ગીતાપ્રેસ, ગોરખપુર
- (૪) વિષ્ણુપુરાણમ્, જીવાનન્દ વિદ્યાસાગર, કલકત્તા-૧૮૮૨
- (૫) વિષ્ણુપુરાણ અંશ--૧ અને ૨, ડૉ. એમ. જે. પટોળિયા
- (૬) પુરાણ વિવેચન, દુર્ગાશંકર કેવલરામ શાસ્ત્રી, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, અમદાવાદ-૧૯૩૧.
- (૭) વિષ્ણુપુરાણ, ગુજરાતી અનું. ગિરિજાશંકર શાસ્ત્રી, સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય, અમદાવાદ-૧૯૭૦
- (૮) પુરાણ પરિશીલન, પં. ગિરધર શર્મા ચતુર્વેદી, બિહાર રાષ્ટ્રભાષા પરિષદ, પટના-૧૯૭૦
- (૯) પુરાણ વિવેચન, દુર્ગાશંકર કેવલરામ શાસ્ત્રી, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, અમદાવાદ-૧૯૩૧.
- (૧૦) Ancient Indian Historical Tradition, E.E.Pargiter, Motilal Banarasidas, Delhi-1952.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Translation with Explanation : Two Verses Out of Four : (Unit-2 and 3) ભાષાંતર વિષ્ણુપુરાણ, અંશ-૧, અધ્યાય-૧ થી ૨૨ માંથી પુછવા.	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four (All Units)	14

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY - JUNAGADH

FACULTY OF ARTS SANSKRIT (SYLLABUS)

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM B.A. SEM-6 (SEMESTER SYSTEM)

EFFECTIVE FROM JUNE-2020

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY - JUNAGADH**FACULTY OF ARTS (SANSKRIT) SYLLABUS****B.A. (CBCS) SEMESTER-6**

B.A. SEM-6											
Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Sem ester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
1	U.G.	06	Core	Sankhay Darshan (धंश्ररकृषुल-संभ्यकररक)	17	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
2	U.G.	06	Core	Introduction of Linguistics-2 (ललषलवलकलननी लूडडकल-२)	18	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
3	U.G.	06	Core	Aarthshastra (कूडलललकृत-अरुथशलरुअ अडल.१)	19	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
4	U.G.	06	Core	Philosophy-2 (शुरीडलुगवदु गीतल अदुथलड-१० थल १ॢ)	20	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
5	U.G.	06	Core	Sanskrit Language and Literature-2 (कलललदलसकृत-डुधदूत (डूरुडडुध) अडडलत अनुडलद, संसकृत धूद, संसकृत नलडुध)	21	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
6	U.G.	06	Core	Vedic Literature (लूडडसूकृत, धशलवलशुडुडनलषदु अकसूकृत, डशुनुथसूकृत)	22(A)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.
अथवल											
7	U.G.	06	Core	Itihas Purana (डहललरत आदुडडुड अदुथलड-१ थल ॢ०) (डहललरत शलंतलडुडुड) (रलकधड डुरकुरल, अदुथलड-ॢ० थल ॣ०)	22(B)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-6
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-17 (Sankhy Darshan)
સાંખ્યદર્શન - ઇશ્વરકૃષ્ણકૃત - સાંખ્યકારિકા
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-6, Paper-17 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
1	U.G.	06	Core	Sankhy Darshan સાંખ્યદર્શન - ઇશ્વરકૃષ્ણકૃત - સાંખ્યકારિકા	17	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) સાંખ્યદર્શનની પરંપરાથી પરિચિત થાય.
- (૨) સાંખ્યકારિકાના પ્રતિપાદ્ય વિષયોથી અવગત થાય.
- (૩) પુરૂષ અને પ્રકૃતિની મિમાંસા જાણે.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	Sankhy Darshan (સાંખ્યદર્શન - ઇશ્વરકૃષ્ણકૃત - સાંખ્યકારિકા)
Unit-1	ઇશ્વર કૃષ્ણાનું જીવન, સાંખ્ય દર્શન, પ્રમુખ સિદ્ધાંતો
Unit-2	ઇશ્વરકૃષ્ણ રચિત - સાંખ્યકારિકા
Unit-3	ઇશ્વરકૃષ્ણ રચિત - સાંખ્યકારિકા
Unit-4	ઇશ્વરકૃષ્ણ રચિત - સાંખ્યકારિકા

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) સાંખ્યકારિકા - પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૨) સંસ્કૃતિ મૂલક ભારતીય દર્શનના સિદ્ધાંતો, ડૉ. અર્યના એ. ત્રિવેદી, વૃક પબ્લિકેશન, વિદ્યાનગર.
- (૩) સર્વદર્શન સંગ્રહ, ભાગ-૨, સં. ડૉ. અસ્તેર સોલોમન, પ્રકા. સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી, અમદાવાદ-૨૦૦૫.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Critical Notes on Any Two Out of Four (Unit-2, 3, 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2,3,4)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3,4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : **B.A. SANSKRIT SEM-6**
Course (Paper) Name & Number : **CORE PAPER-18 (Introduction of Linguistics-2)**
ભાષાવિજ્ઞાનની ભૂમિકા-૨
External Time Duration : **2.30 Hours**

B.A. (Sanskrit) Sem-6, Paper-18 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
2	U.G.	06	Core	Introduction of Linguistics-2 (ભાષાવિજ્ઞાનની ભૂમિકા-૨)	18	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) સંસ્કૃત ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયન પદ્ધતિથી પરિચિત થાય.
- (૨) દ્વનિ વિજ્ઞાન, રૂપવિજ્ઞાન અને પદ વિજ્ઞાનથી અવગત થાય.
- (૩) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૪) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

Introduction of Linguistics-2 (ભાષાવિજ્ઞાનની ભૂમિકા-૨)	
Unit-1	દ્વનિવિજ્ઞાન-દ્વનિ એટલે શું? દ્વનિતંત્રનાં અવયવો, દ્વનિ ઉત્પત્તિ અને ગતિ, દ્વનિઓનું વર્ગીકરણ અને તેના આધારો, સ્વર અને વ્યંજન, વ્યંજનની તુલનાત્મક લાક્ષણિકતાઓ, સ્વરોના વર્ગીકરણના આધારો અને વર્ગીકરણ, વ્યંજનોના વર્ગીકરણના આધારો અને વર્ગીકરણ.
Unit-2	દ્વનિ વિજ્ઞાન - દ્વનિ પરિવર્તન, દ્વનિ પરિવર્તનના કારણો, દ્વનિ પરિવર્તનોનું સ્વરૂપ કે દિશાઓ, લોપ, આરામ, વિપર્યય, સમીકરણ, વિષમીકરણ, સંધિ, ઉચ્ચીકરણ, અનુવાસિકતા, માત્રાભેદ, મહાપ્રાણીકરણ અલ્પપ્રાણીકરણ.
Unit-3	રૂપ વિજ્ઞાન કે પદવિજ્ઞાન - પદ એટલે શું? શબ્દ એટલે શું? પદ અને શબ્દ સંબંધતત્વ અને અર્થત્વ, સંબંધતત્વનાં કાર્યો કે વ્યાકરણાત્મક કોટિઓ, લિંગ, વચન, પુરૂષ, કાલ, વાચ્ય, કારક, ક્રિયાકારક, પદોનું વર્ગીકરણ - પદ કે રૂપ પરિવર્તન અને દ્વનિ.
Unit-4	પરિવર્તન વચ્ચેનો ભેદ, પદ કે રૂપ પરિવર્તન દિશાઓ અને તેના કારણો, શબ્દોનું વર્ગીકરણ શબ્દ સમૂહ, શબ્દ સમૂહ, શબ્દ સમૂહમાં વધઘટના કારણો.

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) તુલનાત્મક ભાષાશાસ્ત્ર, ઈન્ડિયન પ્રેસ લિ., પ્રયાગ-૧૯૫૨
- (૨) સામાન્ય ભાષાવિજ્ઞાન, ડૉ. બાબૂરાવ સક્સેના, પ્રયાગ-૧૯૫૬
- (૩) ભાષા : વિજ્ઞાન એવં ભાષા - શાસ્ત્ર, ડૉ. કપિલદેવ દ્વિવેદી અજિલ્દ, વિશ્વવિદ્યા પ્રકાશન, વારાણસી
- (૪) સંસ્કૃત ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયન, ડૉ. ભોલાશંકર વ્યાસ.
- (૫) ભાષાવિજ્ઞાન - ડૉ. કે. બી. વ્યાસ
- (૬) ભાષાવિજ્ઞાન, ડૉ. મંગલદેવ શાસ્ત્રી
- (૭) તુલનાત્મક ભાષાવિજ્ઞાન, ગુણોનો અનુવાદ, ભોલાશંકર તિવારી
- (૮) ભાષાવિજ્ઞાનની ભૂમિકા, દેવેન્દ્રનાથ શર્મા

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-4)	14
5	Short Notes : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-6
 Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-19 (Aarthshastra)
 (કૌટિલ્યકૃત-અર્થશાસ્ત્ર પ્રથમાધિકરણ)
 External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-6, Paper-19 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
3	U.G.	06	Core	Aarthshastra (કૌટિલ્યકૃત-અર્થશાસ્ત્ર પ્રથમાધિકરણ)	19	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) પ્રાચીન ભારતીય અર્થશાસ્ત્ર ગ્રંથથી પરિચિત થાય.
- (૨) રાજના ગુણો, ફરજો અને તેની જવાબદારીઓ સમજે.
- (૩) ભારતની પ્રાચીન આર્થિક નીતિઓથી અવગત થાય.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

Aarthshastra (કૌટિલ્યકૃત-અર્થશાસ્ત્ર અધિ.૧)	
Unit-1	કૌટિલ્યનું જીવન, સમય અને કવન, મૌર્યકાલીન શાસન પરંપરા, અર્થકાળનો રચનાકાળ
Unit-2	અર્થશાસ્ત્રનો ઉદ્ગમ-વિકાસ, અર્થશાસ્ત્રની આચાર્ય પરંપરા, અર્થશાસ્ત્ર અને અન્ય શાસ્ત્રનો સંબંધ, અર્થશાસ્ત્રનું કર્તૃત્વ
Unit-3	કૌટિલ્ય અર્થશાસ્ત્ર : પ્રથમ અધિકરણ (પ્રથમ અધિકરણ : અધ્યાય ૧-૨)
Unit-4	કૌટિલ્ય અર્થશાસ્ત્ર : પ્રથમ અધિકરણ (પ્રથમ અધિકરણ : અધ્યાય ૩-૪)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) ધર્મશાસ્ત્રનો ઇતિહાસ, પી. વી. કાણે
- (૨) કૌટિલ્ય કા અર્થશાસ્ત્ર (શોધપૂર્ણ હિન્દી રુપાન્તર), શ્રી વાચસ્પતિ ગેરોલા
- (૩) કૌટિલ્ય કે રાજનૈતિક એવં સામાજિક વિચાર, લે. મણિશંકર પ્રસાદ, મોતીલાલ બનારસીદાસ
- (૪) શુકનીતિમાં રાજનૈતિક વિચારધારા, ડૉ. એલ. એમ. પાનસેરીયા, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ-૨૦૧૧
- (૫) Arthashastra of Kautilya, R. Sham Sastri, The Government Branch Press, Mysore-1919.
- (૬) Hida Polity, K. P. Jayswal, Bagalora, Printing and Publishing.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Translation with Explanation : Two Sutras Out of Four (Unit-3 and 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1, 2)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3, 4)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Unit)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : **B.A. SANSKRIT SEM-6**
Course (Paper) Name & Number : **CORE PAPER-20 (Philosophy-2)**
શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા : અધ્યાય-૧૦ થી ૧૮
External Time Duration : **2.30 Hours**

B.A. (Sanskrit) Sem-6, Paper-20 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
4	U.G.	06	Core	Philosophy-2 (શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા અધ્યાય-૧૦ થી ૧૮)	20	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાના આધારે વિદ્યાર્થીઓ જીવન જીવવાની કળા શીખે.
- (૨) ભારતીય દર્શનોમાં પ્રસ્થાનત્રયીનું સ્થાન સમજે.
- (૩) શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાના સિદ્ધાંતો સમજે.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

Philosophy-2 (શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા અધ્યાય-૧૦ થી ૧૮)	
Unit-1	ભારતીય દર્શનમાં પ્રસ્થાનત્રયી : બ્રહ્મસૂત્રના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો, પ્રસ્થાનત્રયીનું મહત્ત્વ, ઉપનિષદોના સિદ્ધાંતો, શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાના સિદ્ધાંતો
Unit-2	શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા : (અધ્યાય : ૧૦ થી ૧૩)
Unit-3	શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા : (અધ્યાય : ૧૪ થી ૧૫)
Unit-4	શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા : (અધ્યાય : ૧૬ થી ૧૮)
નોંધ :	ભાષાંતર સાથે સમજૂતી : અધ્યાય-૧૦ થી ૧૫ માંથી પૂછવા.
	શ્લોકપૂર્તિ : અધ્યાય-૧૨ (શ્લોક ૧૩ થી ૨૦)
	શ્લોકપૂર્તિ : અધ્યાય-૧૫ (શ્લોક ૧ થી ૨૦)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા - એક નૂતન અભિગમ, પ્રવિણ પ્રકાશન, રાજકોટ - ડૉ. કુસુમબા જાડેજા.
- (૨) શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા - (શાંકરભાષ્ય સહિત)
- (૩) ગીતા રહસ્ય, લોકમાન્ય તિલક
- (૪) શાંકર વેદાંત અને સાંખ્ય સિદ્ધાંત (બ્રહ્મસૂત્રના સંદર્ભમાં) ડૉ. અર્ચના એ. ત્રિવેદી, વૃક પબ્લિકેશન, વલ્લભવિદ્યાનગર. પ્રસ્થાનત્રયી, પ્રા. સી. વી. રાવળ
- (૫) ગીતા : અભિનવદ્રષ્ટિબિંદુ, ડૉ. પી. એમ. મોદી
- (૬) શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા અને આધુનિક મેનેજમેન્ટ, બી. એન. દસ્તૂર
- (૭) The Bhagvad Gita, S. R. Radhak V. Shanani
- (૮) ભગવદ્ ગીતા (તેનાં મૂળ રૂપે), ભક્તિ વેદાંત સ્વામી, ભક્તિવેદાંત બુક ટ્રસ્ટ, મુંબઈ-૨૦૦૩

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation with Necessary Explanatory Notes : Two Out of Four (Unit-2 and 3) (શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાનાં અધ્યાય-૧૦ થી ૧૫ માંથી ભાષાંતર પૂછવું.)	08
1(B)	Fill up Any Two of the following Verses : (Two Out of Four) (શ્લોકપૂર્તિ : ગીતાના અધ્યાય-૧૨, શ્લોક-૧૩ થી ૨૦ તથા અધ્યાય-૧૫, શ્લોક-૧ થી ૨૦ માંથી પૂછવા.)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2, 3, 4)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2, 3, 4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : **B.A. SANSKRIT SEM-6**
Course (Paper) Name & Number : **CORE PAPER-21**
(Sanskrit Language and Literature-2)
સંસ્કૃતભાષા અને સાહિત્ય-૨
(કાલિદાસકૃત-મેઘદૂત (પૂર્વ) અપહિત અનુવાદ, સંસ્કૃત છંદ સંસ્કૃત નિબંધ)
External Time Duration : **2.30 Hours**

B.A. (Sanskrit) Sem-6, Paper-21 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
5	U.G.	06	Core	Sanskrit Language and Literature-2 (કાલિદાસકૃત-મેઘદૂત (પૂર્વમેઘ) અપહિત અનુવાદ, સંસ્કૃત છંદ, સંસ્કૃત નિબંધ)	21	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) સંસ્કૃત મહાકવિ કાલિદાસના જીવન તથા કૃતિત્વથી પરિચિત થાય.
- (૨) સંસ્કૃત ખંડ કાવ્ય કૃતિ 'મેઘદૂત'ના કથાવસ્તુથી અવગત થાય.
- (૩) સંસ્કૃતમાં નિબંધ લેખન કળા કેળવે.
- (૪) સંસ્કૃતના પ્રશિષ્ટ જાણકારી મેળવી તેનો વિનિયોગ કરતાં શીખે.
- (૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૬) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

Sanskrit Language and Literature-2 (કાલિદાસકૃત-મેઘદૂત (પૂર્વમેઘ) અપહિત અનુવાદ, સંસ્કૃત છંદ, સંસ્કૃત નિબંધ)	
Unit-1	મહાકવિ કાલિદાસનું જીવન, કૃતિઓનો પરિચય, કાલિદાસકૃત : મેઘદૂત (પૂર્વમેઘ)
Unit-2	અપહિત અનુવાદ : સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતી અનુવાદ : ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃત
Unit-3	સંસ્કૃત નિબંધ : (૧) કાલિદાસ (૨) રાષ્ટ્રભાષા સંસ્કૃતમ્ (૩) સંઘે શક્તિ: કલૌયુગે (૪) ઉદ્યમેન હિ સિદ્ધ્યન્તિ (૫) કાવ્યપ્રયોજનવિમર્શ: (૬) યત્રનાર્યસ્તુ પૂજન્યન્તે
Unit-4	સંસ્કૃત છંદ : (૧) અનુષ્ટુપ (૨) શિખરિણી (૩) પૃથ્વી (૪) મન્દાક્રાન્તા (૫) શાર્દૂલવિક્રીડિતમ્ (૬) સ્મઘરા

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) મેઘદૂતમ્ - સં. ગોતમ પટેલ, પ્ર. નીલમ પટેલ, અમદાવાદ
- (૨) સંસ્કૃત નિબંધ રત્નાકાર, ડૉ. શિવપ્રસાદ ભારદ્વાજ, અશોક પ્રકાશન, દિલ્લી-૧૧૭૭
- (૩) પ્રબંધ પ્રકાશ (ભાગ-૧), ડૉ. મંગલદેવશાસ્ત્રી, પ્ર. બી. એન. માથુર
- (૪) પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત છંદો, ડૉ. એમ. કે. મોલિયા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (૫) કાલિદાસ ગ્રન્થાવલી, મોતીલાલ બનારસીદાસ
- (૬) સંસ્કૃત નિબંધ વ્યાકરણ એવં અનુવાદ, પં. ચણ્ડિપ્રસાદ, જયપુર
- (૭) સંસ્કૃત વાક્યમયનો ઇતિહાસ, સી. એલ. શાસ્ત્રી
- (૮) સંસ્કૃત છંદ શાસ્ત્ર, ડૉ. ગોવિંદલાલ શાહ યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ-૨૦૦૮
- (૯) છન્દશાસ્ત્રમ્ સં. ડૉ. શ્રીધર વશિષ્ઠ, નાગ પ્રકાશન, દિલ્લી-૧૧૮૧
- (૧૦) કાલિદાસ કા સાહિત્ય : એક વિશ્લેષણાત્મક અધ્યયન, ડૉ. એલ. એમ. પાનસેરીયા ઇત્યાદિ

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-1)	08
1(B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Unit-1)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3) (Sanskrit Essay)	14
4	Definition of Metres (છંદ) Two Out of Four (Unit-4)	14
5(A)	Translation : One Passage : Out of Two (Unit-2)	07
5(B)	Translation to Sanskrit : One Passage : Out of Two (Unit-2)	07

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-6
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-22 (A) (Vedic Literature)
वेदिक साहित्य : अथर्ववेद (भूमिसूक्त)
ईशावास्योपनिषद् अक्षसूक्त पर्जन्यसूक्त
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-6, Paper-22(A) (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
6	U.G.	06	Core	Vedic Literature वेदिक साहित्य : अथर्ववेद (भूमिसूक्त) ईशावास्योपनिषद् अक्षसूक्त पर्जन्यसूक्त	22(A) (वैकल्पिक पेपर)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (१) वैदिक साहित्यथी अवगत थई तेनुं महत्प समजे.
- (२) केनोपनिषद्नां विषयवस्तुथी विद्यार्थीओ माहितगार थाय.
- (३) अथर्ववेदनां भूमिसूक्तथी परिचित थाय.
- (४) स्पर्धात्मक परीक्षानुं कौशल्य केणवे.
- (५) नेट/स्लेटनी परीक्षा अंगे विद्यार्थीओ सज्जता केणवे.

❖ COURSE CONTENTS :

Vedic Literature वेदिक साहित्य : अथर्ववेद (भूमिसूक्त) पर्जन्यसूक्त ईशावास्योपनिषद् अक्षसूक्त	
Unit-1	संहिता - अथर्ववेद - भूमिसूक्त (१ थी ४० मंत्रो)
Unit-2	अक्षसूक्त (१०-३४) (ऋग्वेद) पर्जन्यसूक्त (५-८३)
Unit-3	ईशावास्यम् उपनिषद्
Unit-4	ईशावास्यम् उपनिषद्

❖ REFERENCE BOOKS :

- (१) अथर्ववेद - भूमिसूक्त, रवि प्रकाशन, राजकोट (डॉ. रजनी जेथी)
- (२) ईशावास्योपनिषद्, सरस्वती प्रकाशन, अमदावाड.
- (३) वैदिक साहित्य और संस्कृति, बलदेव उपाध्याय, वाराणसी-१९८६
- (४) वैदिक साहित्यमां नीति चिंतन, डॉ. अेल. अेम. पानसेरीया, प्र. संस्कृत अकादमी, गांधीनगर
- (५) दो में वर्णित कौटुम्बिक चिन्तन : डॉ. अर्चना तिवारी, डिवाइन पब्लिकेशन, अहमदाबाद
- (६) वैदिक आभ्यासो, डॉ. आर. अे. काथड, सौराष्ट्र युनि. राजकोट-२०११
- (७) Vedic Language and Literature (In Gujarati) by Dr. Hansaben Hindocha - Sau. Uni. Rajkot.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Translation with Necessary Notes : Two Mantras Out of Four (Unit-1/2)	14
2	Translation with Necessary Notes : Two Mantras Out of Four (Unit-3/4)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-6
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-22 (B) (Itihas Purana)
(ઇતિહાસપુરાણ : આદિપર્વ - શાંતિપર્વ)
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-6, Paper-22(B) (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
7	U.G.	06	Core	Itihas Purana (ઇતિહાસપુરાણ : આદિપર્વ - શાંતિપર્વ)	22(B)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) ભારતીય સંસ્કૃત ઇતિહાસના ભવ્ય વારસાથી પરિચિત થાય.
- (૨) પુરાણના ઇતિહાસથી વાકેફ થાય તથા સંસ્કૃત સાહિત્ય પર રામાયણ અને મહાભારતના પ્રભાવથી પરિચિત થાય.
- (૩) ભવિષ્યપુરાણની કથાવસ્તુથી અવગત થાય.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજજતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

Itihas Purana (ઇતિહાસપુરાણ : આદિપર્વ - શાંતિપર્વ)	
Unit-1	સંસ્કૃત સાહિત્ય પર મહાભારતનો પ્રભાવ : નાટકો
Unit-2	સંસ્કૃત સાહિત્ય પર મહાભારતનો પ્રભાવ : મહાકાવ્યો
Unit-3	મહાભારત - આદિપર્વ (અધ્યાય-૧ થી ૪૦)
Unit-4	મહાભારત - શાંતિપર્વ (રાજધર્મ પ્રકરણ) (અધ્યાય-૪૦ થી ૭૦)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) આદિપર્વ - શાંતિપર્વ : અનુ. મુનિલાલ ગુપ્તા, ગીતાપ્રેસ, ગોરખપુર
- (૨) પુરાણ વિમર્શ, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારણસી-૧૯૮૭
- (૩) અષ્ટાદશપુરાણ પરિચય : શ્રીકૃષ્ણમણિ ત્રિપાઠી, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારણસી-૧૯૮૭
- (૪) પુરાણ પરિચય, ડૉ. એમ. કે. મોલિયા, સૌરાષ્ટ્ર યુનિ. રાજકોટ-૨૦૦૬
- (૫) સંપુર્ણ મહાભારત - અનુ. ગિરિજાશંકર શાસ્ત્રી, સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય, અમદાવાદ
- (૬) પુરાણ વિવેચન, દુર્ગાશંકર કેવલરામ શાસ્ત્રી, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, અમદાવાદ-૧૯૩૧
- (૭) પુરાણો મેં વૈદિક સન્દર્ભ, બિપિનકુમાર પરિમલ, પબ્લિકેશન, દિલ્લી-૧૯૯૮
- (૮) Ancient Indian Historical Tradition, F. E. Pargiter, Motilal Banarasidas, Delhi-1952
- (૯) સંસ્કૃત સાહિત્ય પર મહાભારતનો પ્રભાવ - નાટક - મહાભારત
- (૧૦) સંસ્કૃત સ્વાધ્યાય લેખો (ઇતિહાસ પુરાણ તથા આધુનિક વિશ્વ), જમી પ્રકાશન, રાજકોટ, ડૉ. રજની જોષી
- (૧૧) ઇતિહાસ પુરાણ તથા આધુનિક વિશ્વ - ડૉ. એમ. પી. કાકડીયા

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Translation with Explanation : Two Verses Out of Four (Unit-3 and 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14